

BS"D

Love Thy Neighbor

Tu B'AV 2018

R. Mois Navon

Last night I went to the opening of the JFF which screened the world premiere of "The Unorthodox" (Bilti Rishmi'im). It is a movie that depicts the founding of the Shas Party in the 1980s. It shows the great difficulties that the Sefardic communities in Israel had to deal with, especially under the rule of the Ashknazim. The director (bamai) Eliran Malka was there and gave a short drash before the screening. He explained that tonight is Tu B'AV – the holiday of love. Not many people, he said, realize that it is known as such because this is the day when the prohibition of marrying between tribes (in the desert) was rescinded (bitlu hagezeira). He explained that the movie shows that we are still tribes but that we need to break down the barriers and work together and love each other.

Now we have known this from the beginning of our people. The Torah itself teaches: v'ahavta l'reicha kamocho – and R. Akiva made this the Klal Gadol B'Torah. And throughout the history of the Jewish people we have known that this is very important.

But we also know that this command is very difficult to even attempt. In and of itself it seems to broad, too difficult. The RambaN notes:

רמב"ן, פסוק י"ז:
וטעם "ואהבת לרעך כמוך" – לא יקבל לב האדם שיאהב את חברו כאהבתו את נפשו, ...

And so the RambaN explains that command is really that you should wish your neighbor well IN ALL THINGS like you wish for yourself.

אלא, ציונתה התורה שיאהב חברו בכל ענין, כאשר יאהב את נפשו, בכל הטוב; ויתכן בעבור שלא אמר "ואהבת את רעך כמוך" והשוה אותם במלת "לרעך", וכן (פסוק ל"ד) "ואהבת לו כמוך" דבר שיהיה פירושו להשוות אהבת שניהם בדעתו, כי פעמים שיאהב אדם את רעהו בדברים ידועים, להטיבו בעושר ולא בחכמה וכיוצא בזה; ואם יהיה אוהבו בכל, יחפוץ שיזכה רעהו האהוב לו בעושר וכבוד ונכסים ובדעת וחכמה ולא שישוה אליו, אבל יהיה חפץ בלבו לעולם שיהיה הוא יותר ממנו בכל טובה; ויצוה הכתוב שלא תהיה פחיתות הקנאה בזולת בלבו אבל יאהב ברבות הטובה לחברו, כאשר אדם עושה לנפשו, ולא יתן שיעורין באהבה, ועל כן אמר ביונתן, "כי אהבת נפשו אהבו", בעבור שהסיר מידת הקנאה מלבו ואמר "כי אתה תמלוך על ישראל."

There are many other rishonim who deal with the question, but tonight I would like to discuss three modern approaches to the meaning and application of this Klal Gadol Be'Torah.

Nechama Leibovitz brings R. Moshe b. Menachem who explains that it means your fellow human being as a human being. That is, you love your car, your wine, your money – but you love your wife, your kids, differently. The love of your neighbor should be on the level of a HUMAN being KAMOCHA and not like an object.

ר' משה בן-מנחם (בתוך "הבאור", תוספת אחרי דברי רנה"ו הנ"ל):
וציוה "ואהבת לרעך כמוך": בכל מידות ודרכי האהבה שאתה אוהב את עצמך, במידות ודרכים ההם תאהב את אחיך, ואין הכתוב מדבר בכמות האהבה, כי אם באיכותה.
וכדי להבין זה נקדים, שיש במדות הנפש איך וכמה, כגון האהבה: כי יתכן שיאהב האדם גם דבר שאין בו רוח חיים, ואולם אין איכות באהבה שוה; לא יאהב אדם את בהמתו כאשר יאהב את בנו, ולא את חפציו כאשר יאהב את אשתו, אף לא יאהב את כספו וזהבו כאשר יאהב את גפנו ותאנתו.
ואף בדברים הדומים לענין איכות אהבה, יש הבדל בכמה, שהוא החוזק והחולשה. ויש שיאהב את

בנו הקטן יותר מן הגדול, או יאהב סוסיו יותר מחמורו; ובכל מקום שאי אפשר להטיב לשני הדברים הנאהבים, יקדם הנאהב ביותר, וזהו היתרון בכמות ובמעלת האהבה. מעתה, מצות ה', שנאהב את רענו בכל דרכי האהבה אשר בהם נאהב את עצמנו, שהיא האהבה היותר נשגבה באיכות, ובכל מקום שלא תתנגד אהבת זולתנו לאהבת עצמנו על צד הצדק, מחוייבים אנו לעשות לזולתנו מה שהיינו עושים לטובתנו. ואולם כל זה לא ירחיק ההבדל בחוזה וחולשה, ואם כפי משפט הצדק לא נוכל להטיב לזולתנו מבלעדי שניק לעצמנו נזק בלתי ראוי, יתכן שתקדם אהבת עצמנו. והכלל: התורה לא התכוונה כאן אל כמות האהבה כי אל איכותה, במקום שאין התנגדות בין שני הדברים הנאהבים, ואז תאהב לרעה בכל דרכי ההטבה שאתה מטיב לעצמך, לא לתועלת האוהב, כאשר יאהב האדם את חפציו וסגולותיו, כי אם לתועלת וטוב הנאהב, כאשר אתה אוהב את עצמך!

And this brings us to Martin Buber who said that we must relate to people as SUBJECTS and not OBJECTS. Not the I-It relationship but an I-Thou relationship. This kind of a relationship, he explains, is brought about through DIALOGUE. So we need to try to talk to one another, we need to try to interact with one another. My sons in the Army explain that indeed, in the Army, there are representative from all the tribes of Israel and there is dialogue and so there is understanding – (of course that doesn't mean every one loves each other, there are interpersonal issues, but at least there is dialogue).

Buber reflects his philosophy directly on the verse:

בובר (בהקדמתו לאוסף מאמרי הרמן כהן על "רעה", בגרמנית, ברלין 1935 שוקן):
ואהבת לרעה כמוך: תפנה אליו באהבה, כאל אח הזקוק לאהבה כמוני, כפי שאני זקוק לאהבה אלי. תפנה אליו באהבה, במעשי אהבה, אל רעה – אדם כמוך, כי יודע אתה נפש אדם ויודע אתה צמאון נפשו לאהבה, כי אדם אתה, וסובל אתה, גם אתה, סבלו של כל אדם.

So if R. Menachem said KaMOCHA is another human being, Buber, says KAMOCHA a human being *that needs love*.

And this brings us to Emmanuel Levinas who has the most far reaching and revolutionary understanding of how we should relate to each other. He taught who taught that we have to realize the importance of the OTHER as OTHER. That is, though we are to relate to another person LIKE US, i.e., like a person – we also need to realize that the OTHER is UNIQUE. Normally we relate to people through our own eyes are own feelings; if the other is in pain, we sympathize by thinking how we would feel in his place. While this is natural, he argues that we are not allowing the OTHER to be OTHER. Everyone is unique and they need to be related to as such.

So if R. Menachem said KaMOCHA is another human being, and Buber said KAMOCHA a human being *that needs love*. Levinas says KaMOCHA is another human being who needs love *in his own unique way* – KaMOACHA – like the unique individual that you are.

And this brings us back to the 12 tribes. We are all unique, and our people is made of of unique groups. Indeed, God himself arranged for His people to be made of 12 distinct tribes. This doesn't make us weaker, it makes us stronger. We need to appreciate all the contributions of each tribe, of each individual. In our diversity, in the varying talents (kishronot) and abilities (yecholot) of each of the 12 tribes, we can accomplish so much more than if we were all the same. It is good that there are Ashkenazim, it is good that there are Sefaradim, it is good that there are Russians, and French, and Yemenites and Americans... So in this season (tekufah) of Ahavah – I suggest that we all try just a little bit harder to think of the OTHER and appreciate him for who he is, for how his difference actually makes Am Yisrael stronger. And perhaps with this bit of extra love, we can rebuild the Mikdash, BBY.